

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

ลูกอม เป็นขนมหวานประเภทหนึ่งที่มีความนิยมอย่างมากในบรรดาเด็ก ๆ วัยรุ่นและกลุ่มผู้บริโภคที่ชอบขนมหวาน ซึ่งในปัจจุบันการตลาดของลูกอมมีการเติบโตขึ้นเป็น 7% โดยลูกอมเม็ดแข็ง หรือ Hard Candy จัดเป็นเซ็กเมนต์ที่ใหญ่ที่สุด มีส่วนแบ่ง 67.76 % จากตลาดลูกอมรวม 11,661.04 ตันในช่วงกลางปี 2548 ซึ่งผลิตภัณฑ์ชนิดนี้มีหลากหลายยี่ห้อและมีการจำหน่ายในท้องตลาดกันอย่างกว้างขวาง ได้แก่ ลูกอมรสเมนทอล รสมินท์ รสนม หรือรสผลไม้ต่างๆ เช่น สตรอเบอร์รี่ เลมอน เกรฟฟรุต ล้วนแต่เป็นผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศ ทำให้เศรษฐกิจของประเทศขาดดุลทางการค้า เกษตรกรผู้ผลิตขาดรายได้วัตถุดิบทางการเกษตรภายในประเทศไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่า เหลือทิ้งไร้ประโยชน์ ก่อให้เกิดมลพิษและเป็นปัญหาทางสังคม ประกอบกับผู้ผลิตที่ต้องการลดต้นทุนการผลิตผลิตภัณฑ์มีการเติมสารสังเคราะห์ เช่น สี กลิ่นรสและสารให้ความหวาน ทำให้ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตทางร่างกายของผู้บริโภค และกระทบต่อสุขภาพเป็นอย่างยิ่ง

สมุนไพรพื้นบ้าน เป็นสมุนไพรที่หาได้ง่ายราคาถูกมีหลายชนิด ได้แก่ สมุนไพรที่มีฤทธิ์ฆ่าเชื้อโรค สมุนไพรที่มีฤทธิ์ดับกลิ่นปาก สมุนไพรที่มีฤทธิ์ลดการอักเสบ สมุนไพรที่มีฤทธิ์ผัดสมาน เพื่อยับยั้งเชื้อจุลินทรีย์ในช่องปาก ช่วยบรรเทาอาการเหงือกอักเสบ ช่วยทำให้เหงือกแข็งแรง เป็นต้น ด้วยคุณประโยชน์มากมายของสมุนไพรพื้นบ้าน จึงเลือกสมุนไพรหลายชนิดที่มีคุณสมบัติดังกล่าว เนื่องจากการเพิ่มสรรพคุณและความหลากหลายให้แก่ผลิตภัณฑ์ ได้แก่ **เปลือกมังคุด** คนยุคก่อนมีการใช้เปลือกมังคุดในการต้ม อมบ้วนปากแก้ปวดฟัน แก้เหงือกอักเสบ แก้เหงือกบวม แก้แผลในปาก **ใบฝรั่ง** เป็นสมุนไพรอีกชนิดหนึ่งที่นิยมใช้กับโรคเหงือกและฟัน โดยนิยมเคี้ยวใบฝรั่ง เพื่อดับกลิ่นสุราในปาก ใช้เคี้ยวดับกลิ่นปาก ใช้ใบฝรั่งต้มน้ำใส่เกลือเล็กน้อย อมแก้ปวดฟัน **ใบพลู** เป็นสมุนไพรที่คนไทยโบราณใช้เคี้ยวกินกับหมาก ด้วยเชื่อว่า จะรักษาปากฟันไม่ให้เป็นโรค แก้เมงกินฟัน **กานพลู** รักษาอาการปวดฟัน **ข่อย** ในเปลือกข่อยมีสารแทนนิน มีฤทธิ์ในการระงับเชื้อพร้อมๆกับช่วยเคลือบฟันอีกด้วย **ฟ้าทลายโจร** และ **ลูกยอ** ช่วยรักษาแผลในช่องปาก **หมากสด** ลดคราบหินปูน **มะขาม** ช่วยขจัดคราบ ชา กาแฟ คราบบุหรี ที่ติดบนฟัน โดยใช้มะขามสดติดมาถูฟันเป็นประจำทุกวัน ก็ได้ฟันขาวปราศจากคราบที่ไม่พึงประสงค์

ดังนั้นจึงนำสมุนไพรพื้นบ้านดังกล่าว มาพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ลูกอมสมุนไพรลดการอักเสบ และดับกลิ่นปาก เนื่องจากสมุนไพรพื้นบ้านหาได้ง่ายราคาถูก สรรพคุณมากมาย จึงนำมาใช้ทดแทนการใช้ผลไม้นำเข้าจากต่างประเทศในการผลิตผลิตภัณฑ์ลูกอม อีกทั้งยังได้สี กลิ่น รสชาติจากสมุนไพร ลดการเติมสี กลิ่น รสชาติสังเคราะห์ทำให้สุขภาพของผู้บริโภคมีความปลอดภัย เหมาะสมสำหรับเป็นผลิตภัณฑ์ขนมหวานเพื่อคนรักสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐที่สามารถนำวัตถุดิบทางการเกษตรมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้มากขึ้น เป็นการกระจายรายได้สู่ชุมชน ลดปัญหาการว่างงานและการทำงานพลัดถิ่นตามที่ต่างๆ รวมถึงเป็นการส่งเสริมการปลูกสมุนไพรเพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในทางอุตสาหกรรมขนมหวาน

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

1. เพื่อศึกษาชนิดและปริมาณที่เหมาะสมในการทำผลิตภัณฑ์ลูกอมสมุนไพร
2. เพื่อศึกษาคุณภาพผลิตภัณฑ์ลูกอมสมุนไพร
3. เพื่อศึกษาการยอมรับของผู้บริโภค (Consumer test) ที่มีต่อผลิตภัณฑ์ลูกอมสมุนไพร
4. เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาลูกอมสมุนไพรไทยพื้นบ้าน : ลดการอักเสบและดับกลิ่น

ปาก

1.3 ขอบเขตของโครงการวิจัย

ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ครั้งนี้ใช้สมุนไพรพื้นบ้านที่หาได้ง่าย ราคาถูก ศึกษาหลักการและกรรมวิธีของการผลิตลูกอมสมุนไพรในระดับครัวเรือน และศึกษาส่วนผสมและวิธีการผลิตที่ส่งผลต่อลักษณะชนิดของลูกอมรวมถึงการพัฒนารสชาติและเนื้อสัมผัส จากนั้นทำการวิเคราะห์คุณภาพทางกายภาพ เคมีจุลินทรีย์ และทางประสาทสัมผัส

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สร้างแนวทางรวมถึงจุดประกายแนวคิดในการผลักดันวัตถุดิบที่หาได้ในประเทศสู่อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร
2. ลูกอมสมุนไพรเป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการประกอบอาชีพของเกษตรกรหลังจากฤดูเก็บเกี่ยว
3. ผู้บริโภคได้บริโภคผลิตภัณฑ์ลูกอมที่มีประโยชน์